

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

แบบจำลองจิตของแพทริเซีย เซิร์ชแลนด์ เป็นแนวคิดสสารนิยมแบบกำจัดทิ้ง ที่มีรากฐานมาจากข้อมูลทางระบบประสาทไซมาติก แล้วมีการสร้างแบบจำลองทางคอมพิวเตอร์เพื่อนำกลไกทางระบบประสาทมาอธิบายสภาวะและปรากฏการณ์ทางจิต ซึ่งเซิร์ชแลนด์คิดว่ามีแนวโน้มที่เป็นไปได้ที่จะสร้างแบบจำลองทางระบบประสาทที่สามารถนำมาใช้อธิบายกลไกทางจิตได้ทุกเรื่อง ส่วนคำว่า "จิต" ที่มนุษย์เราเคยใช้กันมาแต่ดั้งเดิมถือว่าเป็นคำทางทฤษฎี (Theoretical Term) ที่ไม่มีอยู่จริง แต่สร้างคำขึ้นมาเพื่อใช้ในการอธิบายสภาวะต่าง ๆ ของระบบประสาทที่มนุษย์คิดว่า เป็นสภาวะทางจิตโดยที่ยังไม่รู้ว่ามีเพียงสภาวะทางระบบประสาทเท่านั้นที่มีอยู่

สำหรับผู้วิจัยเองมีความสนใจในสรีรวิทยาของระบบประสาททั้งระบบประสาทไซมาติกและระบบประสาทอัตโนมัติ ทำให้มีข้อมูลที่กว้างกว่าสำหรับนำมาใช้สร้างแนวคิดของตนเอง พร้อมกับมีตัวอย่างที่ประกอบไปด้วยหลักการการทำงานของทั้งระบบประสาทไซมาติกและระบบประสาทอัตโนมัติอยู่ในตัวอย่างเดียวกัน ทำให้เห็นภาพรวมของระบบประสาทและจิตได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างดังกล่าวคือตัวอย่างเรื่องเครื่องจับเท็จ ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือทางนิติวิทยาศาสตร์ที่มีความสำคัญและได้รับความน่าเชื่อถืออย่างกว้างขวางอยู่ในขณะนี้ โดยหลักการแล้วเครื่องจับเท็จมีหลักพื้นฐานที่ว่า "สภาพจิตของบุคคลมีอิทธิพลต่อการทำงานของร่างกาย" ซึ่งเกิดขึ้นได้เพราะสมองมีปฏิกิริยาต่อสภาวะอารมณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยส่งผลกระทบไปยังระบบประสาทที่ควบคุมการทำงานของร่างกาย จากหลักการและความเข้าใจดังกล่าวสามารถทำการวิเคราะห์ได้ว่า สภาวะทางจิตเป็นสาเหตุ ส่วนสภาวะทางสมองและร่างกายต่าง ๆ เป็นผลที่เกิดขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ถ้าสภาวะทางสมองและร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงก็สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสภาวะทางจิตได้ ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผลดังกล่าวจึงเป็นไปในลักษณะของ สภาวะทางจิต \implies สภาวะทางสมอง ซึ่งหมายความว่าสภาวะทางจิตและสภาวะทางสมองสามารถเป็นเหตุและผลซึ่งกันและกันได้ พร้อมทั้งเรายังสามารถรู้ด้วยว่าการเปลี่ยนแปลงทางกายในระบบใด อาจเป็นเจตนาที่ปิดบัง (ระบบประสาทไซมาติก) หรือเป็นผลของการแสดงออกของเจตนาทางจิตอย่างแท้จริง (ระบบประสาทอัตโนมัติ) ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ทั้งหมดมาเป็นรากฐานทางความคิดเพื่อนำไปใช้สร้างทฤษฎีวิภาษวิทยา (Scientific Dualism)

ทฤษฎีทวินิยมเชิงวิทยาศาสตร์มีความเห็นว่าทั้งกายและจิตมีจริงและมีความสัมพันธ์กัน อย่างแยกไม่ออก แต่สามารถมองแยกเป็นสองสิ่งได้อย่างแท้จริง ความสัมพันธ์อย่างแยกไม่ออกนี้ จะมีอยู่ในขณะดำรงลักษณะของมนุษย์ และสามารถถือได้ว่ากายและจิตเป็นสองสิ่งที่ทำงานประสานกันเพื่อก่อให้เกิดลักษณะต่าง ๆ ที่ไม่สามารถสังเกตจากภายนอกได้ (ความคิด ความเชื่อ ส่วนตัว) และลักษณะต่าง ๆ ที่สามารถสังเกตจากภายนอกได้ (พฤติกรรมการแสดงออก) ซึ่งรากฐานของทฤษฎีนี้ได้มาจากข้อมูลทางระบบประสาท

ทวินิยมเชิงวิทยาศาสตร์ใช้หลักฐานชิ้นสำคัญคือเครื่องจับเท็จเป็นตัวอย่าง que แสดงให้เห็นว่าสมองเป็นเพียงเครื่องมือของจิต จิตมีผลต่อสมองซึ่งทำให้เกิดกระแสประสาทไปมีผลต่อส่วนอื่นของร่างกาย ตัวอย่างเรื่องเครื่องจับเท็จนี้เป็นตัวอย่างที่มีระบบประสาทโสมมาติกและระบบประสาทอัตโนมัติอยู่ในตัวอย่างเดียวกัน และเป็นตัวอย่างที่ไม่ได้มีส่วนใดส่วนหนึ่งถูกทำลาย เหมือนกับการทดลองการทำลายของสมองบางส่วน พร้อมทั้งยังเป็นตัวอย่างที่ทำให้มองเห็นเป็นภาพรวมไม่ใช่เป็นการเซตการทดลองขึ้นมาเพื่อทำให้เห็นการทำงานเพียงบางส่วนเหมือนกับฟิสิกส์ สแกนเนอร์

สสารนิยมแบบกำจัดที่ยึดข้อมูลที่ได้จากการทำลายสมองบางส่วนและฟิสิกส์สแกนเนอร์เป็นหลัก การทำลายสมองบางส่วนนั้นเป็นการทดลองที่บังคับให้สมองเป็นสาเหตุของพฤติกรรมอย่างจำเป็นเพราะว่ามีสมมติฐานว่าถ้าทำลายสมองบางส่วนและมีพฤติกรรมบางอย่างหายไปสรุปว่าสมองส่วนนั้นเป็นสาเหตุของพฤติกรรมเหล่านั้น ถ้ามีการวิเคราะห์โดยละเอียดแล้วการทดลองเรื่องการทำลายสมองบางส่วนเป็นการทดลองของคน que เชื่ออยู่ก่อนแล้วว่าสมองเป็นสาเหตุของปรากฏการณ์ทางจิตเพราะผลการทดลองที่ออกมาเป็นส่วนที่บอกว่าสมองส่วนไหนรับผิดชอบปรากฏการณ์ทางจิตอะไร แต่สำหรับตัวอย่างเรื่องเครื่องจับเท็จสามารถแสดงให้เห็นว่าสภาวะทางจิตเป็นต้นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรากฏการณ์ทางจิต โดยดำเนินการผ่านระบบประสาทส่วนฟิสิกส์สแกนเนอร์ เป็นตัวอย่างที่เห็นชัดว่า คนที่จะทำการทดลองนี้ต้องเชื่ออยู่ก่อนแล้วว่าสมองเป็นสาเหตุของปรากฏการณ์ทางจิต จึงคิดแบบแผนการทดลองที่วานี้เพื่อตอบสนองต่อความเชื่อของตัวเอง เพราะเป็นการทดลองที่มีข้อจำกัดมาก และไม่สามารถทำให้เห็นภาพรวมต่าง ๆ ได้เลย และถ้าจะมาเปรียบเทียบเรื่องความน่าเชื่อถือของการทำลายสมองบางส่วนและฟิสิกส์สแกนเนอร์กับเครื่องจับเท็จจะพบว่า มีผู้ไม่เห็นด้วยกับหลักการของการทำลายสมองบางส่วนและฟิสิกส์สแกนเนอร์มากพอสมควร แต่หลักการของเครื่องจับเท็จเป็นหลักการที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในวงการนิติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และปรัชญา และยังไม่เคยมีใครตั้งข้อสงสัยกับหลักการนี้เลย แม้แต่คนเดียว มีเพียงข้อวิตกเล็กน้อยว่ากราฟที่มีการเปลี่ยนแปลงอาจไม่ได้มาจากความเครียด

จากการกังวลว่าโกหกและกลัวถูกจับได้ แต่อาจมาจากความตื่นเต้นที่จะได้รับการทดสอบโดยเครื่องจับเท็จ ซึ่งข้อวิตกเล็กน้อยในหลักการนี้ยังแสดงให้เห็นว่าสภาวะทางจิตมีอิทธิพลมากเพียงไร และภาพรวมของสภาวะทางจิตกับสภาวะทางระบบประสาทมีลักษณะเป็นอย่างไร

।

ข้อเสนอแนะ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการแสดงให้เห็นว่าจิตไม่ใช่สิ่งเดียวกับกาย แต่ไม่ได้แสดงให้เห็นว่าจิตคืออะไร มีที่มาและที่ไปอย่างไร ซึ่งสามารถมีสมมติฐานได้ 3 แบบ คือ

1. จิตซึ่งเป็นส่วนที่ต่างไปจากกายนี้ อาจมีต้นกำเนิดมาจากกายโดยผ่านกระบวนการวิวัฒนาการมาเป็นล้านปี
2. จิตมีลักษณะเป็นเหมือนสภาวะนามธรรมที่มาสติดอยู่กับร่างกายตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ
3. จิตมีต้นกำเนิดจากการประสานงานกันระหว่างสภาวะทางกายกับตัวรับรู้ ซึ่งตัวรับรู้มีลักษณะเป็นสภาวะนามธรรมที่มาสติดอยู่กับร่างกายตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ

ซึ่งการจะหาคำตอบหรือแนวโน้มที่จะเป็นไปได้นั้นจะได้จากการวิเคราะห์บทความทางระบบประสาทและชีววิทยาที่เกี่ยวข้องกับพันธุศาสตร์และวิวัฒนาการ รวมทั้งชีวการเจริญและหัวเรื่องอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกบทความตั้งแต่แรกเริ่มการค้นคว้าในเรื่องนั้น ๆ จนมาถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถจะให้คำตอบใดคำตอบหนึ่งใน 3 สมมติฐานข้างต้น หรืออาจเป็นคำตอบที่นอกเหนือไปจากนี้ซึ่งเป็นคำตอบที่ไม่มีใครคาดถึงเลย